

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry

Ullanlinnankatu 1 A 2-4

00130 Helsinki

sml@hunaja.net

044 506 3200

www.hunaja.net**LAUSUNTO VN/24322/2026**

30.9.2026

Valtiovarainministeriö

PL 28

00023 Valtioneuvosto

kirjaamo.vm@gov.fi

VIITE: VN/24322/2026 lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta Tullin rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi annetun hallituksen esityksen (HE x/2026 vp) täydentämisestä.

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

SML:n kanta esitykseen

SML kannattaa esityksen tavoitetta vahvistaa Tullin mahdollisuuksia torjua vakavaa, järjestäytyntä ja rajat ylittävää rikollisuutta. Lausuntopyyntö ei suoraan koske mehiläisalaa, mutta SML pitää tärkeänä tuoda esiin, että myös elintarvikepetokset voivat olla ammattimaista, huomattavaa taloudellista hyötyä tavoittelevaa ja useiden valtioiden alueelle ulottuvaa toimintaa. Sääntelyn soveltamisessa on perusteltua tunnistaa sellaiset laajamittaiset elintarvikepetokset, jotka täyttävät laissa asetetut vakavuuden, järjestäytyneisyyden ja rajat ylittävyyden edellytykset.

SML ei ota kantaa ehdotettujen salaisten tiedonhankintakeinojen yksityiskohtaiseen oikeudelliseen sääntelyyn, mutta pitää välttämättömänä toimivaltuuksien täsmällistä rajaamista, oikeasuhtaisuutta, perusoikeuksien turvaamista ja tehokasta valvontaa.

Hunajapetosten laajuus ja valvontatarve

Hunajaan kohdistuu Euroopan unionissa merkittäviä aitous- ja alkuperäriskejä. Euroopan komission vuonna 2023 julkaisemassa koordinoitussa valvontahankkeessa 46 prosenttia tutkituista EU:n ulkopuolelta tuoduista hunajanäytteistä herätti epäilyn hunajadirektiivin vastaisista menettelyistä. Tulos konkretisoi ilmiön mittakaavaa ja perustelee tehokkaan, riskiperusteisen valvonnan tarvetta.

SML sekä eurooppalaiset mehiläisalan järjestöt ovat korostaneet hunajan aitouden, alkuperämerkintöjen läpinäkyvyyden ja tehokkaan valvonnan merkitystä. Väärennösten torjunta edellyttää toimitusketjun haavoittuvuuksien arviointia sekä tarkoituksenmukaisten laboratorioanalyysien ja valvontatoimien yhdistämistä. Pelkkä asiakirjatarkastelu ei riitä kertomaan totuutta hunajasta.

Rikostiedustelun hyödyntäminen valvonnassa

Hunajaväärennösten toimitusketjut ulottuvat usein Euroopan unionin ulkopuolelle. Markkinoilla voi esiintyä tuotteita, joiden koostumus on suunniteltu jäljittelemään hunajaa ja läpäisemään tavanomaisia aitoustutkimuksia. Kyse ei siten ole yksittäisistä vääristä merkinnöistä, vaan ammattimaisesti toteutetusta petostoiminnasta, joka pahimmillaan vaarantaa kuluttajien terveyden.

Kun kyse on vakavasta, järjestäytyneestä ja rajat ylittävästä petostoiminnasta, Tullin rikostiedustelu voi auttaa tunnistamaan petosketjuja, niitä organisoivia toimijoita ja taloudellisia yhteyksiä. Tieto tulee välittää toimivaltaisille valvontaviranomaisille riskiperusteisen valvonnan, näytteenoton ja tarkoituksenmukaisten, toisiaan täydentävien laboratoriotutkimusten kohdentamiseksi.

Helsingissä 30. päivänä syyskuuta 2026

Susanna Eloranta
Toiminnanjohtaja
Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry

Lähteet

- [Euroopan komissio: EU:n koordinoitu valvontahanke "From the Hives" \(Honey 2021–2022\)](#)
- [Euroopan komission yhteinen tutkimuskeskus JRC: EU Coordinated action to deter certain fraudulent practices in the honey sector – Results of analytical testing of imported honey \(2023\), DOI 10.2760/184511](#)
- [EUR-Lex: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi \(EU\) 2024/1438 \(aamiaistuotedirektiivi\), suomenkielinen toisinto](#)
- [EUR-Lex: Neuvoston direktiivi 2001/110/EY hunajasta, konsolidoitu toisinto 14.6.2026](#)
- [Tulli: Yhteistyö avainasemassa elintarvikepetosten paljastamisessa \(10.11.2022\)](#)
- [Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry: Hunajaväärennökset](#)
- [Apimondia, BeeLife, European Professional Beekeepers Association \(EPBA\) ja COPA-COGECA: Joint Statement on Honey Adulteration \(19.9.2025\)](#)